

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 83/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

172/2009. (VI. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) győri lakos panaszos¹ 2009. február 19-én előterjesztett panasz alapján indult eljárást a 2009. június 17-én megtartott zárt ülése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos előadása szerint 2009. február 11-én egy barátnőjénél tartózkodott, ahol 18 óra körül egy üveg bort fogyasztott el. Ezt követően barátnője hazafelé sétált, amikor észrevették, hogy velük szemben egy ismerőse (nevezett személy) és annak barátai érkeznek szintén gyalogosan. Barátnője ekkor azt mondta a panaszosnak, hogy a nevezett személy őt 4000,- Ft-tal „lehúzta”, és a mobiltelefonját is elvette a napokban, továbbá kábítószer is adott neki. A panaszos ezek miatt a nevezett személyt a helyszínen kérdőre vont. Az üveg bor hatását a séta alatt nem érezte, de zaklatott és mérges volt a barátnőjét ért sérelem miatt.

A panaszos előadta, hogy a kérdőre vonást követően a nevezett személy őt pofon ütötte, ezért ő védekezésből meglökte a nevezett személyt, aki átesett egy betonpadkán, hanyatt vágódott, és valószínűleg ekkor törhettek ki a fogai.

Hamarosan rendőrautók érkeztek mindkét irányból, ezért a panaszos felemelte mindkét kezét, jelezve, hogy ő nem követett el semmit. A rendőrök hangosan kérdezték, hogy mi történt, de válaszolni már nem tudott, mert arccal a rendőrautó motorháztetejére

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

csapták. Kezeit mindkét irányban kitarotta oldalra, melyeket hátrafeszítve megbilincseltek, először a bal kezét, majd a jobb kezét, utóbbit úgy felsértve, hogy vérezni kezdett. Kérnie kellett, hogy a bilincsen lazítsanak, amit megtettek. Elmondta, hogy az orra is vérzett, álláspontja szerint amiatt, hogy arccal a motorháztetőre csapták. Ruhája és a térdje is sérült, de nem a rendőri intézkedés során. Az intézkedő rendőrök kérésére a jelvéyszámukat megadták.

A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök lekezelően beszéltek vele, és amikor a kérdésekre válaszolva feléjük akart fordulni, hogy megmutassa, kik provokálták a verekedést, vagy többször fel akart állni, mindig visszalökték a motorháztetőre, holott ő végig higgadt volt, és tisztelettel beszélt. Panasszal élt amiatt, hogy szerinte a rendőri intézkedés jogtalan volt, mivel nem kérdezték meg, hogy mi történt, azonnal testi kényszert és bilincset alkalmaztak. A panaszos előadta, hogy többször volt már ellene rendőri intézkedés korábban is, és szerinte „máshogy is lehet bilincselni”. A panaszos úgy ítélte meg, hogy nem érdemelte meg ezt a bánásmódot.

Fentiek miatt a panaszos panasszal élt, és kérte a Testület állásfoglalását. A panaszról szóló jegyzőkönyvben tiltakozott az ellen, hogy panaszát a vele szemben eljáró szerv vezetőjéhez kivizsgálás céljából a Testület áttegye.

II.

A rendőrségi jelentés szerint 20 órakor érkezett bejelentés verekedésről. A helyszínre érkező rendőrök felé egy bokros-fás területről egy sáros ruházatú férfi sietett, aki láthatóan fejsérüléseket szenvedett, és segítséget kért. Megkezdték az ő meghallgatását, amikor megjelent a panaszos, félmeztelenül, láthatóan ittas állapotban, rajta is sárnyomok voltak, orra véres és sáros volt.

Az igazoltatás és szóbeli meghallgatás alatt a panaszos hangos szitkozódásba kezdett, majd hirtelen nevezett személy felé indult „azzal az egyértelmű szándékkal, hogy őt újból megüsse”. Ekkor felszólítás nélkül, mivel a késlekedés az intézkedés eredményességét és mások testi épségét veszélyeztette volna, két rendőr testi kényszert alkalmazott, a vállánál és karjainál fogva a motorháztetőre fektették a panaszost, lábait és kezeit széttámasztották, és kezeit hátrabilincseltek. A panaszos a bilincselésnek aktívan és passzívan ellenállt, karjait megfeszítette, felsőtestét a motorháztetőről többször megpróbálta elemelni, közben azzal fenyegetőzött, hogy a rendőröket kirúgatja, mert „ő minden főrendőrt ismer”. A testi kényszer további alkalmazásánál az intézkedő rendőrök jelentésük szerint többször felszólították – „a törvény nevében” – a panaszost, hogy a jogszerű intézkedésnek ne álljon ellent. A panaszos ennek ellenére egészen a gépkocsiba szállításig hangosan fenyegetőzött és szitkozódott, igyekezett kibújni az intézkedés alól. A rendőrségi jelentések szerint az alkalmazott intézkedések jogszerűek és arányosak voltak.

A korábbi sérüléseik miatt, továbbá mivel a panaszos jobb csuklóját megvágta a bilincs fogazott része, mindkettejüket kórházba kísérték, ezt követően a panaszost

fogdába vitték. A 20 óra 50 perckor megkezdett orvosi vizsgálat a panaszosnál a homlok bal oldalán, az orrcsúcson, a jobb csuklón, valamint a térdeken állapított meg sérülést. A rendőri jelentés szerint a panaszos enyhén ittas állapotban volt. Nevezett személynél a homlok és az orr duzzanatát állapították meg, illetve sérülést a felső ajakon és a hajas fejbőrön, továbbá hogy a felső fogsor jobb oldali I-es és III-as foga hiányzik. Nevezett személy előadása szerint az I-es foga korábban is hiányzott. (A rendőri jelentés szerint két foga tört ki, a jelentés szerint nevezett személy azt mondta, hogy három foga tört ki.) Sérült továbbá a baloldalon a csípőlapát feletti bőrfelület, nyomásérzékeny, továbbá a jobb térd feletti rész. Az ambuláns lap megállapítása szerint lehelete aromás volt.

Nevezett személy vallomása szerint őt a panaszos előzetes szóváltás nélkül több alkalommal ököllel arcon ütötte, fejét is többször megütötte. Az ütésektől a földre esett, ahol az ütlegelést a panaszos folytatta, és többször megrúgta, a fején is.

A nevezett személy társaságában az esetnél kiskorú fiukkal jelen lévő nevezett személy élettársa, elmondta, hogy a panaszos – aki az ő volt élettársa – szó nélkül rátámadott nevezett személyre, és ekkor ő gyermekével elszaladt. A rendőrséget ezt követően ő hívta ki.

A Testület beszerezte az ügyben indult büntetőeljárásban az érintettek vallomásáról készült jegyzőkönyveket. Az esetnél jelen levők egyezően adják elő, hogy a nevezett személy élettársa beszélt meg találkozót a panaszos barátnőjével, ezt követően találkoztak a felek a panaszban szereplő módon. A tanúk elmondták, hogy a panaszos, amint meglátta nevezett személyt, futni kezdett felé, és amikor elérte, ütlegelni, majd rugdosni kezdte. Nevezett személy menekülés közben hívta a rendőröket, de az ütlegelés még akkor is tartott, amikor a rendőrök kiérkeztek, sőt nevezett személy vallomása szerint még akkor is megpróbálta a panaszos megütni, amikor már zajlott a rendőri intézkedés.

A panaszos védője jelenlétében 2009. május 4-én akként nyilatkozott, hogy a gyanúsítás ténye ellen nem él panasszal, és a gyanúsításban szereplő súlyos testi sértés kísérletének elkövetését elismerte.

III.

A panasz nem megalapozott.

A kifogásolt intézkedésekre, a testi kényszer és bilincs alkalmazására a Testület rendelkezésére álló adatok szerint előzetes felszólítás, figyelmeztetés nélkül került sor. Az intézkedő rendőrök ennek okát abban jelölték meg, hogy a késedelem veszéllyel járt volna, hiszen a panaszos állapota, fenyegető fellépése és mozdulatai alapján arra lehetett következtetni, hogy erőszakosan lép fel a korábban vele verekezésbe keveredett személlyel és a bejelentővel szemben. Ezt a büntetőeljárásban meghallgatott tanúk elmondása is alátámasztja.

Testi kényszer az Rtv. 47. §-a szerint ellenszegülés megtörése céljával alkalmazható.

Bilincset az eljáró rendőr az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontjai szerint támadás megakadályozására és ellenszegülés megtörésére alkalmazhat, így a rendelkezésre álló adatok szerint az intézkedés jogalapja a panaszolt esetben megállapítható.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 57. §-ának (1) bekezdése szerint ha „a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.” Mivel a panaszolt esetben a közvetlen veszéllyel fenyegető helyzet fennállt, a kényszerítő eszköz figyelmeztetés nélküli alkalmazása jogszerű volt.

A Testület álláspontja szerint a testi kényszer és bilincs alkalmazása megfelelt Rtv. 15. §-ában rögzített arányosság követelményének, azt a közvetlen veszélyhelyzetet a panaszos fenyegető fellépése igazolta, a panaszos folyamatos aktív és passzív ellenállása a rendőri intézkedésekkel szemben pedig megalapozta a kényszerítő eszközök további alkalmazását, így a bilincselést is. Az alkalmazott eszközök az adott körülmények között nem minősülnek aránytalannak.

A Testület megállapítja, hogy a bilincselés közben bekövetkezett hámsérülés nem tekinthető olyan fokúnak, amely az adott körülmények között, a panaszos állapota és magatartása folytán szükségessé vált rendőri intézkedések jogszerűségét megkérdőjelezte volna. Az intézkedő rendőrök továbbá az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése szerint jártak el, amikor biztosították, hogy amint lehetséges, a panaszos – a megelőző verekedés és az intézkedés folytán bekövetkezett sérülésre tekintettel – megfelelő orvosi ellátást kapjon.

A Testület szerint a fentiek alapján a panaszolt ügyben alapjog sérelme nem állapítható meg, mivel a kényszerítő eszközök alkalmazásával megvalósított elkerülhetetlen alapjog korlátozásra jogszerűen került sor. A Testület észlelte, hogy a panaszos az áttétel ellen tiltakozott. Az Rtv. 93. § (2) bekezdése szerint (2) a „Testület az alapvető jogot nem sértő, valamint az alapvető jogot csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti”, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2009. június 17.

Dr. Kaltenbach Jenő elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület